

הגיע הזמן של זמביה!

Category: בראשית, וישלח

בשונה מאדם רגיל, רצון של צדיק מתבצע תמיד, גם לאחרי שנים רבות. הוא מתממש כאשר מגיע העיתוי הנכון ביותר.

מאלסקה לזמביה

בימים האחרונים נסע זוג צעיר חב"די לשליחות לזמביה שבאפריקה, הרב מענדי ורבקי הרצל. מענדי במקורו הוא מרמת הגולן שבישראל, ואשתו מגיעה מאנקורג' אלסקה, ושניהם בחרו לצאת למקום המרוחק כדי להפיץ יהדות בקהילה היהודית בלוקסה שבזמביה, המורכבת משני קהילות, הקהילה המקומית שדוברת אנגלית וקהילה ישראלית.

כשהוא עשה את ההכנות לנסיעה בניו יורק, מישהו סיפר לו על חסיד חב"ד שגר בקראון הייטס בשם ירחמיאל גלייזר שגדל בזמביה. גלייזר נולד בדרום אפריקה, באמצע שנות החמישים חיפשו הוריו הזדמנויות עסקיות ובחרו להגר לעיר נדולה שבזמביה, שם הם פתחו חנות למכונות כתיבה. בנדולה הייתה קהילה יהודית קטנה שכללה עשרים משפחות אך לא היה להם רב ושוחט, רק היה יהודי ספרדי אחד שארגן את המניין בחגים.

בשנת תשכ"ה כשגלייזר הגיע לגיל שמונה עשרה, הוא נסע לביקור בישראל, וכמו תיירים רבים הוא חיפש להתנדב באחד הקיבוצים. מסיבה כלשהי הוא 'נפל' לקיבוץ הדתי עין צורים שליד קרית מלאכי. בקיבוץ הוא גילה עולם חדש: בתי כנסת ויהודים שמתפללים כל יום, והוא רצה מאוד להשתלב בחיים הדתיים בקיבוץ. אבל אז הוא הבין שאין לו מספיק ידע ביהדות. הוא מעולם לא למד בהיברו סקול וכדומה, ובעצם כמעט ולא היה לו שום רקע דתי.

הוא פנה במכתב לפדרציה של מרכז ודרום אפריקה בישראל, וכתב שהוא מעוניין ללמוד יהדות בישיבה והאם הם יכולים לעזור לו בזה. האחראי על העלייה בפדרציה שקיבל את המכתב במשרדו בתל אביב לא ידע מה בדיוק לעשות עם זה, והנה בדיוק בהשגחה פרטית, באותה שעה נכנס למשרד חב"דניק בשם הרב אברהם ע"ה ליסון מכפר חב"ד שהיה נוהג לבקר במשרד מפעם לפעם כדי להפיץ שם יהדות.

האחראי הושיט לליסון את המכתב, וליסון מיד הביע נכונות להזמין את גלייזר לכפר-חב"ד. זה היה לפני חג הפסח וליסון הזמין אותו לחוג את חג הפסח בכפר-חב"ד. הוא הגיע לכפר לחג ונשאר שם. הוא השתלב בישיבה והרגיש כמו דג במים.

בזמנו זאת הייתה תופעה נדירה כל-כך שהתפרסמו עליו כתבות בעיתונות, כיצד נער בלי רקע דתי בן 18 מזמביה לומד תורה בכפר-חב"ד. במשך שנתיים וחצי הוא למד בישיבה בכפר, ואז

לקראת חודש תשרי בשנת תשכ"ט הוא החליט לנסוע לראשונה לרבי, ולהמשיך את לימודיו בחצר הרבי בניו יורק. הוא הגיע לפני ראש השנה וכתב לרבי על התוכניות שלו. להפתעתו הרבי ענה לו שעליו לחזור חזרה לישראל כדי להמשיך את לימודיו בכפר-חב"ד.

השליחות מתבצעת

הוא חווה את חודש החגים במחיצתו של הרבי, וביום ראשון אחרי-הצהריים שלאחר שבת בראשית הוא זכה להיכנס ליחידות אצל הרבי. הוא הגיש לרבי פתק שבו הוא כתב על משפחתו בזמביה ועל המשך לימודיו בכפר-חב"ד.

לפתע הרבי הרים את עיניו הק' ואמר לו: "הייתי רוצה שתחזור לזמביה, ותעסוק שם בהפצת היהדות". הוא מאוד הופתע מדברי הרבי, ואמר: "הרי הרבי ענה לי לפני החגים לחזור ללמוד בכפר-חב"ד, ויש לי טיסה חזרה בעוד כמה שעות".

הרבי הרהר לכמה שניות ואמר: "תחזור ללמוד בכפר-חב"ד אבל תיצור קשר מכתבים עם הקהילות היהודיות בזמביה. תכתוב להם מזמן לזמן אודות החגים, חנוכה שמגיע בקרוב, ותבקש מהם שיתלו את המכתבים בלוח המודעות בבתי הכנסת". הוא חזר לישראל ואכן קיים את הוראת הרבי וכתב מכתבים ליהודים בזמביה וקיבל מהם תגובות חמות מאוד.

אחרי קרוב לחצי שנה בכפר חב"ד הוא קיבל מכתב מאביו שמבקש ממנו לחזור לזמביה כדי לעזור לו בעסק. הוא שאל על כך את הרבי והרבי כתב לו: "ימלא בקשת הוריו שי' לבקרם למשך חדשים אחדים, ובטח ינצל את זה גם כן להפצת היהדות וענייניה ובעיקר בנוגע למצוות מעשיות".

הוא חזר לזמביה והתחיל לעסוק בהפצת יהדות. מיד בתחילת הדרך הוא קיבל טלפון מהחסיד הנודע הרב יוסף ע"ה ויינברג שהיה נוסע כל שנה לדרום אפריקה. הוא סיפר לו שבזמן שהותו בכפר-חב"ד הוא ביקר בזמביה ופגש את אביו של גלייזר, והכיר את כל חברי הקהילה. ואז הוא הוסיף שהרבי הורה לו להתקשר ולברר האם יש לו את כל הנצרך לו כדי לחיות בזמביה כיהודי.

הוא שהה בזמביה כמעט שנה שבה הוא הפיץ יהדות בעירו ובאזור מסביב, והייתה לו הצלחה. אבל אז המצב הפוליטי בזמביה התחיל להתערער ונהיה קשה לעשות עסקים. אביו החליט שזה הזמן לחזור חזרה לדרום אפריקה. הם שאלו את הרבי, והרבי הביע את הסכמתו לכך. ואז בעצם נסתיימה שליחותו של ירחמיאל גלייזר בדרום אפריקה.

53 שנים עברו ובסופו של דבר רצונו הק' של הרבי מתגשם, וזוג צעיר נוסע לשליחות לזמביה שבאפריקה!

הרבי אומר בשיחה שרצון של צדיק סופו להתגשם. לפעמים זה לוקח זמן, לפעמים זה קורה אחרי שהוא כבר לא בגוף גשמי, אבל בסופו של דבר זה מתגשם (תו"מ ד, עמ' 300). וכמו ששלמה המלך אומר בספר קהלת: "הכל עשה יפה בעתו" (ג, יא). דהיינו, לכל דבר יש את זמנו.

למה עכשיו?

ביום שלישי השבוע חל י"ט בכסלו ☞ ראש השנה לחסידות. זהו היום שבו אדמו"ר הזקן השתחרר מהמאסר ברוסיה הצארית והממשלה אישרה את תנועת החסידות כתנועה דתית לגיטימית בעם היהודי. ומאז יהודים בכל מקום שהם חוגגים את חג הגאולה בכל קהילה יהודית בעולם.

ישנם הרבה ששואלים: אם תורת החסידות חשובה כל כך לקיום היהדות והעם היהודי, מדוע היא התגלתה רק לפני 300 שנה, מדוע לא קודם?

את אותה שאלה אפשר לשאול מדוע הקבלה התגלתה רק לפני אלף שנה כשהתגלה ספר הזוהר. באם הזוהר הוא ספר כל כך חשוב, איך זה שלא שמעו עליו לפני כן. וכך השאלה חוזרת אחורה בקשר לתלמוד ☞ עובדה שבזמן הנביאים לא היה את התלמוד.

ובעצם את השאלה הזאת אפשר לשאול על התורה עצמה. מתן תורה קרה לפני 3,334 שנה. אדם חוה נבראו 2,449 שנה לפני כן. מדוע המתין הקב"ה עם מתן תורה כל כך הרבה זמן ולא נתן את זה מיד לאדם וחוה?

התשובה היא: "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים" (קהלת ג, א) הקב"ה ברא את העולם בצורה כזו שכל דבר זקוק להכנה, ורק הוא יודע איזה דור ואיזה זמן מתאים עבור הגילוי הזה. (ראה לקו"ש ח"א עמ' 150 ולקו"ש ח"ל עמ' 170 ואילך)

את הרעיון הזה אנו מוצאים גם אצל יעקב אבינו. כשמתבוננים בחייו של יעקב אנו רואים שבכל צעד ושעל בחייו היו לו מניעות ועיכובים, אבל בסופו של דבר הוא הצליח להגשים את משאת חייו.

לדוגמא, בקשר ליוסף. יעקב ירד לחרן כדי לישא את ה"באשערט" שלו את רחל, ובלשון רש"י: "שהיו הכל אומרים שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן הגדולה לגדול והקטנה לקטן" (ויצא כט, יז. רש"י). ואם כן יעקב ידע שהוא צריך להתחתן עם רחל. בסופו של דבר הוא התחתן עם לאה בלהה וזלפה, אבל המטרה הייתה רחל, ולכן יוסף שהוא היה הבכור של יעקב ורחל, היה צריך להיות המנהיג הבא, כי הוא הבכור, אלא שאחיו לא רצו להכיר בכך והתנגדו לזה עד כדי 'מכירת יוסף'. עברו שנים רבות, אבל בסופו של דבר יוסף היה למשנה למלך ואחיו קיבלו אותו עליהם כממשיך של יעקב אבינו.

יש זמן לכל דבר

את הרעיון הזה אנו מוצאים גם בפרשת השבוע. אחרי שהתורה מתארת את הפגישה הדרמטית בין יעקב לעשיו, מספרת התורה: "ויבא יעקב שלם עיר שכם". אומר רש"י: "שלם בגופו שנתרפא מצליעתו": הכוונה לסיפור שקראנו בתחילת הפרשה כיצד יעקב נאבק במלאך וניצח אותו, אבל

המלאך נקע את ירך יעקב וגרם לו לצליעה. כשיעקב הגיע לשכם הוא כבר הבריא מהצליעה הזאת.

"שלם בממונו שלא חסר כלום מכל אותו דורון": יעקב נתן מתנה גדולה מאוד לעשיו כדי לרצות אותו שלא יתקוף אותו ואת בני משפחתו. הקב"ה דאג לכך שבזמן שהוא הגיע לשכם הוא הצליח בעסקיו והשלים את מה שנתן לעשיו. "שלם בתורתו שלא שכח תלמודו בבית לבן": הוא חזר לארץ ישראל אחרי 22 שנה בבית לבן ולא שכח תלמודו.

(מדגיש הרבי שבנושא של התורה, זה לא כמו עם הכסף שהוא הפסיד ואחר כך הצליח להרוויח את זה שוב, ולא כמו בצליעה, שהוא אכן צלע ובסוף הצליעה התרפאה, אלא את התורה שלמד הוא מלכתחילה לא שכח (לקו"ש חכ"ה עמ' 168 ואילך)).

כלפי מה הדברים אמורים. הרבה פעמים קורה שהורים מנסים לדחוף את ילדיהם כדי לעשות משהו מסוים, אם זה שילכו לאוניברסיטה ללמוד מקצוע מסוים, או בספורט דוחפים אותם שיהיו הכי טובים, ולפעמים זה הופך לאובססיה. ההורה מנסה לתקן את הכישלונות שלו על ידי ההישגים של הילדים שלו. שמעתי מעורכי דין יותר מפעם אחת שהם בעצם לא אוהבים את המקצוע שלהם, אלא הם למדו את זה רק כדי למלאות את רצון ההורים.

רואים את זה גם בעניין השידוכים. הורים מנדנדים לילדיהם שיתחתנו, מנסים לשדך להם כל יום מישהו או מישהי אחרת. נכון שצריך לעודד ולעזור להם, אבל בסופו של דבר צריך לזכור "שהכל עשה יפה בעתו", צריך לעודד אבל לא להפוך את זה לסיוט, כי מי שמאמין יודע ש"לכל זמן ועת".